

ԱՊՊԱ պատահարի գծով ապահովագրական հատուցման դիմում ներկայացնելու ժամկետի վերաբերյալ

2013-03-22

Հայաստանի Հանրապետության
Կենտրոնական բանկի խորհուրդ

Պաշտոնական պարզաբանում
22/03/2013 թ.թիվ 1

ԱՊՊԱ ՊԱՏԱՀԱՐԻ ԳԾՈՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ԴԻՄՈՒՄ ՆԵՐԿԱՅԱԾՆԵԼՈՒ
ԺԱՄԿԵՏԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից ստացվում են բազմաթիվ հարցումներ, որոնցով խնդրվում է պարզաբանել, թե այս կամ այն դեպքում ապահովագրական հատուցման դիմում ներկայացնելու համար օրենքով սահմանված ժամկետի բաց թողումը կարո՞ղ է, արդյոք, հարգելի ճանաչվել և տրամադրվել ապահովագրական հատուցում:

Նկատի ունենալով Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկին հասցեագրված հարցումներում բարձրացված խնդիրները,

հաշվի առնելով, որ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խնդիրներից է ֆինանսական համակարգում սպառողների իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանության համար անհրաժեշտ պայմանների ապահովումը,

նպատակ ունենալով հստակեցնել ապահովագրական հատուցման դիմում ներկայացնելու գործընթացը և կանխարգելել ապահովագրական ընկերությունների կողմից ապահովագրական հատուցման դիմումի անհիմն մերժման դեպքերը,

հիմք ընդունելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» և «գ» կետերը և «Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 87-րդ

հողվածի 2-րդ մասի «բ» կետը՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը

Պաշտոնապես պարզաբանում է

«Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության մասին»

Հայաստանի Հանրապետության օրենքի (*այսուհետ՝ Օրենք*) 20-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ ապահովագրական հատուցում ստանալու համար տուժողը կամ նրա իրավահաջորդն իրավունք ունի ապահովագրական պատահարի օրվանից հետո՝ եռամսյա ժամկետում, դիմելու վնաս պատճառած անձի պատասխանատվությունն ապահովագրած ապահովագրական ընկերությանը կամ Բյուրոյին: Միևնույն ժամանակ, այդ նույն հոդվածը հնարավոր է համարում որոշ դեպքերում եռամսյա ժամկետի հաշվարկն սկսել ոչ թե պատահարի օրվանից, այլ՝ ավելի ուշ: Մասնավորապես, այդպիսի հիմքերից մեկն այն է, երբ տուժողը կամ նրա իրավահաջորդը ապահովագրական հատուցում ստանալու համար չի դիմում պատահարի հետևանքով այնպիսի իրավիճակում լինելու պատճառով, որ անհնարին է դարձրել տուժողի կամ նրա իրավահաջորդի կողմից ապահովագրական ընկերությանը սահմանված ժամկետում և կարգով ապահովագրական հատուցում ստանալու համար դիմելը: Նման դեպքերում տուժողի կամ նրա իրավահաջորդի համար եռամսյա ժամկետը սկսում է գործել ապահովագրական հատուցում ստանալու համար դիմում ներկայացնելն անհնարին դարձնող հանգամանքների վերացման օրվանից սկսած:

Ի թիվս այլոց՝ որպես սույն պարզաբանման 1-ին կետով նախատեսված տուժողի կամ նրա իրավահաջորդի կողմից ապահովագրական ընկերությանը սահմանված ժամկետում և կարգով ապահովագրական հատուցում ստանալու համար դիմելն անհնարին դարձնող հանգամանք պետք է դիտել նաև այն դեպքերը, երբ տվյալ անձի համար ապահովագրական հատուցման իրավունքի ծագումը կապված է ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալուց հետո օրենքով նախատեսված որոշակի հանգամանքների ի հայտ գալու կամ չգալու հետ, կամ երբ նման իրավունք ունենալու փաստը իրավաբանորեն հստակեցվելու է ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալուց հետո տվյալ կամ երրորդ անձի՝ օրենքով նախատեսված գործողության (*անգործության*) կամ որոշման հիման վրա:

Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետի համաձայն՝ տուժող են համարվում նաև տուժողի մահվան դեպքում օրենքի համաձայն վնասների հատուցման իրավունք ունեցող անձինք:

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 1081-րդ հոդվածը ի թիվս այլոց՝ տուժողի (*կերակրողի*) մահվան դեպքում վնասի հատուցման իրավունք ունեցող անձանց շարքում նշում է նաև մահացածի մահվանից հետո ծնված նրա երեխային, ինչպես նաև մահացածի խնամքի ներքո գտնվող և նրա մահվանից հետո հինգ տարվա ընթացքում անաշխատունակ դարձած անձանց: Նշված անձինք փաստորեն տուժողի կարգավիճակ են ստանում և վնասների հատուցման իրավունք ձեռք բերում տուժողի մահվանից (*ապահովագրական պատահարից*) ավելի ուշ՝ համապատասխանաբար՝ երեխայի ծնվելու կամ անաշխատունակ ճանաչվելու օրվանից:

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 78-րդ գլխի համաձայն՝ ժառանգությունը ձևակերպվում է նոտարի կողմից ժառանգության իրավունքի վկայագիր տալու միջոցով: Ընդ որում, ժառանգության իրավունքի վկայագիրը ժառանգներին է տրվում ժառանգության բացման (*մեր դեպքում՝ տուժողի մահվան*) օրվանից վեց ամիս հետո, բացառությամբ օրենսգրքով նախատեսված դեպքերի: Փաստորեն մինչ այդ օրը ժառանգը չի կարող հստակ իմանալ, որ ինքը տուժողի իրավահաջորդն է և հետևաբար իրավունք ունի ստանալու տուժողին վճարման ենթակա ապահովագրական հատուցումը

Ելնելով սույն պարզաբանման 1-5-րդ կետերով նախատեսված դրույթներից՝

Տուժողի մահվանից հետո ծնված նրա երեխայի համար որպես կերակրողին կորցրած անձ ապահովագրական հատուցում ստանալու դիմում ներկայացնելու եռամսյա ժամկետի հաշվարկը պետք է սկսել *երեխայի ծնվելու օրվանից*,

Տուժողի խնամքի ներքո գտնվող և նրա մահվանից հետո՝ 5 տարվա ընթացքում, անաշխատունակ դարձած անձի համար որպես կերակրողին կորցրած անձ ապահովագրական հատուցում ստանալու դիմում ներկայացնելու եռամսյա ժամկետի հաշվարկը պետք է սկսել այդ անձին *անաշխատունակ ճանաչելու օրվանից*,

Տուժողի իրավահաջորդի համար ապահովագրական հատուցում ստանալու դիմում ներկայացնելու եռամսյա ժամկետի հաշվարկը պետք է սկսել *համապատասխան ժառանգության վկայագիրը ստանալու օրվանից*, իսկ ժառանգության վկայագիրը ստանալու նպատակով դիմում ներկայացնելու համար օրենսդրությամբ նախատեսված ժամկետում համապատասխան դիմում չներկայացնելու դեպքում՝ այդ ժամկետի *վերջին օրվանից*:

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝ ԱՐԹՈՒՐ ԶԱՎԱԴՅԱՆ

2012 թ. մարտի 26, ք. Երևան